

Handläggare: Elisabeth Ryde
Telefon: 508 33 937

Till
Utbildningsnämnden 2008-05-14

Urval och antagning av studerande till yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning – Yrkesvux

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till rangordning gällande antagning till yrkesvux.
2. Omedelbar justering.

Thomas Persson
Direktör

Lars Brandt
Avdelningschef

Sammanfattning

Yrkesvux är regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning. Syftet med satsningen är att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning och att nå de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Det ska också vara möjligt för dem som tidigare läst ett studieförberedande program att skaffa sig en gymnasial yrkesutbildning. Det riktade statsbidraget för yrkesvux gäller från 1 mars 2009 samt för hela 2010 och 2011. Om samtliga behöriga sökande inte kan tas emot till utbildningen, skall företräde ges till de personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden, oavsett tidigare utbildning. Förvaltningen föreslår att arbetslöshet skall vara en grundförutsättning till antagning i första hand. Längden på arbetslöshet blir då avgörande om alla arbetslösa inte kan antas till studier. De som skall prioriteras i andra hand är unga personer, mellan 20-24 år, med avslutad gymnasieutbildning som inte är registrerade som arbetslösa. Dessa personer har

ofta en svag ställning på arbetsmarknaden även om de i vissa fall har timanställning eller kortare vikariat. I tredje hand skall uppsagda personer kunna antas och i sista hand varslade personer. I bilagan sist i detta dokument framgår intagningsgrunderna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom vuxenutbildningsavdelningen.

Bakgrund

Yrkesvux är regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning. Syftet med satsningen är att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning och att nå de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Det ska också vara möjligt för dem som tidigare läst ett studieförberedande program att skaffa sig en gymnasial yrkesutbildning. I målgruppen för yrkesvux ingår även gruppen nya svenskar som antingen behöver komplettera sin yrkesinriktning eller skaffa sig en helt ny.

Det riktade statsbidraget för yrkesvux gäller från 1 mars 2009 samt för hela 2010 och 2011, sökperiod för 2010 blir under tidig höst. Skolverket har för denna sökperiod dvs för 2009, haft 5 087 platser att fördela i landet. Som underlag till deras beslut har beaktats den enskilda kommunens arbetsmarknadsläge, dvs arbetslösheten i kommunen i förhållande till antalet medborgare i åldern 20-64 år. De kommuner som erhåller statsbidrag förbinder sig att medverka i den uppföljning som Skolverket beslutar om.

För kurser inom yrkesvux har regeringen infört ett utökat högre bidrag inom ramen för studiemedel. För att erhålla det högre bidraget skall man gå en gymnasial yrkesutbildning, läsa en yrkesutbildning på minst 75 procent av heltid, vara 25 år samt anmäld som arbetslös och inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen vid studiestarten.

Om samtliga behöriga sökande inte kan tas emot till utbildningen, skall företräde ges till de som oavsett tidigare utbildning har en svag ställning på arbetsmarknaden. Den ordinarie förordningen om kommunal vuxenutbildning (2002:1012) gällande urval i 3 kap. 8 § skall inte tillämpas utan skall ersättas av SFS nr; 2009:43, förordning om statsbidrag för yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning. Detta tjänsteutlåtande berör endast urval av studerande till yrkesvux.

Utbildningsnämnden har till Skolverket under mars 2009 ansökt om statliga medel till 500 platser för hösten 2009. Inför ansökan till Skolverket har bakgrund och beskrivning av aktuella utbildningar och samarbeten med Arbetsförmedling och arbetsgivare beskrivits i tjänsteutlåtande "Ansökan om statliga medel för gymnasial yrkesutbildning för vuxna" Utbildningsnämnden 2009-03-12 . Skolverket lämnade den 8 april besked om att Stockholm beviljats statsbidrag för motsvarande 395 platser á 50 000 kr, dvs 19 750 tkr.

Ärendet

Urval av studerande inom ordinarie kommunal vuxenutbildning

Nämndens budget för grundläggande vuxenutbildning motsvarar cirka 1 200 helårsplatser och för gymnasial vuxenutbildning cirka 4 000 helårsplatser. Sammantaget motsvarar dessa platser möjlighet till studier för cirka 11 000 personer inom den ordinarie vuxenutbildningen. Dock kan förändringar inom tilldelad budget ske. Då det är en rättighet att studera på grundläggande nivå kan denna grupp öka i takt med att arbetsmarknaden blir sämre vilket då följdaktningen minskar antalet platser på gymnasial nivå.

Till vuxenutbildningen sker ett urval av behöriga sökande enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning, (2002:1012). Sedan 2007, då det riktade statsbidraget upphörde och ersattes av ett generellt statsbidrag till kommunerna för vuxenutbildningen, har förvaltningen tillämpat urval om antalet studerande är fler än antalet platser/budget enligt riktlinjer som finns i bilaga sist i detta tjänsteutlåtande.

Dagsläget inom vuxenutbildningen

Idag läser 42 % yrkesrelaterade ämnen och 58 % mer teoretiska ämnen. En studie av sökbilden 2007 och 2008 visar att för 2007 var antalet antagna och studieaktiva individer ca 16 400 på gymnasial nivå och 4 500 på grundläggande nivå. För 2008 var motsvarande siffror 13 300 och 4 000. Förvaltningen avslog under 2007 ansökan från 1 008 individer helt från att läsa på gymnasial vuxenutbildning. År 2008 avslogs ansökan från 2 255 personer. Avslagen gjordes utifrån fastställda begränsningar.

De personer som sökt sig till vuxenutbildningen men fått avslag, fick avslag ofta beroende på att de redan hade en fullständig gymnasial utbildning och/eller hel eller delar av en högre utbildning. Studievägledarna på Vuxenutbildning Stockholm möter dagligen personer med slätstrukna betyg som har valt "fel" utbildning på gymnasiet och nu vill satsa på en yrkesutbildning. Vidare finns bland de personer som "drabbas" av avslag invandrare med gymnasieutbildning eller

högre utbildning från sitt hemland som nu vill läsa en hel yrkesutbildning. Det är också vanligt med personer som vill läsa en vårdutbildning men som hindras beroende på att de har ett teoretiskt program med sig i bagaget. Dessa personer är ofta unga och ambitiösa och arbetar som timanställda inom hemtjänsten eller på äldreboenden. Relativt vanligt är det även att unga personer vill utbilda sig inom byggsektorn eller inom elprogrammet.

Arbetsmarknadsläget

Arbetslösheten stiger snabbt och det är en utveckling som kommer att förstärkas under de närmaste åren. Enligt Arbetsförmedlingens rapport den 7 april 2009; "Arbetsmarknads-utsikterna för 2009 och 2010" framgår att arbetslösheten i landet ökade från 6,0 procent i februari 2008 till 8,1 procent i februari 2009 i åldrarna 16-64 år. I Stockholm var i mars 2009, 17 010 personer registrerade som arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i åldern 16-64 år. Detta är en ökning med 38,6 % jämfört med mars månad 2008.

När det gäller utbildningsbakgrund ökar arbetslösheten för alla. Men den procentuella ökningen av arbetslösheten är i nuläget störst för dem med gymnasial utbildning, och denna utveckling väntas fortsätta framöver skriver Arbetsförmedlingen i sin rapport.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslag till riktlinjer kring urval för studerande inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning enligt SFS 2009:43

Enligt regeringen skall förordningen om statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning SFS 2009:43 gälla. Detta innebär att om det är fler sökande än platser skall företräde till studier ges till de personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden. Företräde till studier skall ges oavsett tidigare utbildning.

Då de statliga direktiven inte anger mer än "svag ställning på arbetsmarknaden" som skäl till yrkesstudier är det varje kommun som måste ange en prioritering utifrån sina lokala förutsättningar om antalet sökande är fler än antalet platser.

Förvaltningen har ett brett utbud av yrkesutbildningar och vissa av dessa är även identifierade som bristyrkesutbildningar. Det är av största vikt att yrkesutbildningarna som startar är av hög kvalitet som leder till att deltagarna kan erhålla hållbara anställningar över tid. Detta gäller både ungdomar som tidigare inte haft en fast förankring på arbetsmarknaden såväl som arbetslösa som tidigare varit yrkesverksamma vilket kommer gynna både individen och samhället.

Enligt Arbetsförmedlingens rapport den 7 april 2009 - "Arbetsmarknadsutsikterna för 2009 och 2010" framgår att "alla åldrar har drabbats av ökad arbetslöshet, men

ökningen är särskilt kraftig för ungdomarna. Arbetslösheten för unga i hela landet i åldern 20-24 år har stigit från 14,4 procent i februari 2008 till 20,1 procent i februari 2009. Det sker ett stort tillflöde till arbetslöshet från dem som är på väg in på arbetsmarknaden, vilket drabbar unga värst men är kännbart även för nyanlända invandrare." I Stockholm stad var i mars 2009, 1 788 unga personer mellan 18-24 år arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, en ökning med 49 % jämfört med samma period 2008. Studievägledare på utbildningsförvaltningen har en känsla av att många av ungdomarna inte är inskrivna på Arbetsförmedlingen utan hankar sig fram på olika sätt med extraknäck, föräldrastöd etc. vilket gör att siffran i praktiken kan vara större. I antagningssammanhang blir därför arbetslöshet för ungdomsgruppen ett trubbigt instrument som skäl för antagning.

I syfte att få ett så rättvist antagningssystem som möjligt har förvaltningen valt föreslå att arbetslöshet för personer i arbetsför ålder skall vara en grundförutsättning till antagning i första hand. Längden på arbetslösheten blir då avgörande om alla arbetslösa inte kan antas till studier.

Men förvaltningen anser utifrån vad arbetsmarknadsprognoserna visar att det är av största vikt att fånga upp ungdomar som vill studera vidare. Förvaltningen föreslår därför att de som skall prioriteras i andra hand är unga personerna mellan 20-24 år som inte är registrerade som arbetslösa eller är registrerade som deltidsarbetslösa. De har avslutat sin gymnasieutbildning dock med "fel" program eller har en utländsk gymnasieutbildning, och önskar nu göra en växling till en yrkesutbildning. Dessa personer har ofta en svag ställning på arbetsmarknaden även om de i vissa fall har timanställning eller kortare vikariat.

I tredje hand prioriteras personer som har en timanställning/deltidsarbetslösa och i fjärde hand skall uppsagda personer kunna antas. I sista hand ska varslade personer antas. I bilagan sist i detta dokument framgår antagningsgrunderna.

Härutöver kommer en grupp om 20 sfi-studerande, att utanför det ordinarie antagningssystemet, erbjudas att genomgå en gymnasial yrkesutbildning för lastbilmekaniker. Vidare avser förvaltningen att prioritera sökande med ett identifierat funktionshinder som har förutsättningar att klara vald yrkesutbildning. Förvaltningen beräknar att ca 20 personer blir aktuella inom den gruppen. Samverkan sker här med Vuxenteamet vid Vuxenutbildning Stockholm.

Som framgår av urvalssystemet kommer de förändrade antagningsrutinerna att medföra en omfattande manuell hantering av alla ansökningar för att identifiera de personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden utifrån deras ansökningar. Det kan även förmodas att hanteringen av klagomål och missnöje bland de som ej antagits kommer att öka.

Förvaltningen har anpassat det lokala ansöknings- och atagningssystemet Open24 enligt förvaltningens förslag. I det webbaserade sökformuläret kan man nu kryssa i; funktionshinder, arbetssituation, arbetslös kortare än 6 månader, mellan 6 månader och 1 år, längre än 1 år samt längre än två år. Sysselsättning och omfattning av eventuellt arbete kan även anges.

Anpassningen av antagningssystemet har även varit nödvändigt då vissa uppgifter skall ligga till grund för kommande uppföljningar och utvärderingar som Skolverket kommer att ansvara för framöver.

Förvaltningen föreslår att urval och antagning av studerande till yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning, Yrkesvux, ska ske enligt förslag i detta tjänsteutlåtande och förtydligat i bilaga 1.

Bilaga 1

Riktlinjer och rangordning kring urval för studerande inom gymnasial vuxenutbildning och yrkesvux

RANG	PRIO	PRIO	PRIO	PRIO
1	11	12	13	14
2	11	12	13	14
3	11	12	13 Yrkesvux	14 Yrkesvux
4	11	12	13 Yrkesvux	14 Yrkesvux

Grön = Intages enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning.

Grå = Intages enligt förordningen om statsbidrag för yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning/yrkesvux.

Rosa = Endast behörighetskomplettering

Rangordning av sökande utifrån utbildningsbakgrund

Rang 1

Sökande med högst grundskola alternativt samlat betygsdokument/slutbetyg från IV (mindre än 1600 gymnasiepoäng) samt sökande med utländsk utbildning kortare än 12 år (med undantag för sökande från länder enligt dokumentet ”Utländska betyg”).

Rang 2

Sökande med gymnasieskola högst 2 år alternativt samlat betygsdokument/slutbetyg från IV (1600 gymnasiepoäng eller mer) samt sökande med oavslutad utländsk gymnasieutbildning som har besked från VHS om att läsa till 800 gymnasiepoäng (enligt dokumentet ”Utländska betyg”).

Rang 3

Sökande med gymnasieskola 3 år eller längre alternativt samlat betygsdokument/slutbetyg från IV (2500 poäng eller mer) alternativt 2-årig linje med kompletteringar (800 gymnasiepoäng eller mer) samt sökande med utländsk utbildning 12 år (med undantag för sökande från länder enligt dokumentet ”Utländska betyg”) och sökande med KY-utbildning 40-60 poäng alternativt PU (påbyggnadsutbildning) 1 år eller längre.

Rang 4

Sökande med högskola 80 poäng (120 högskolepoäng)/KY-utbildning 80 poäng eller mer alternativt utländsk utbildning ≥ 15 år.

Urval/prioritering per kurs enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning (2002:1012)

Prio 11

Sökande som önskar fullfölja studier enligt upprättad individuell studieplan.

Prio 12

Sökande som önskar behörighetskomplettera.

Prio 13

Sökande som behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet.

Prio 14

Sökande som behöver utbildningen för planerat eller kommande yrkesval.

Ytterligare urval/prioritering enligt förordningen om yrkesvux (2009:43)

Prio 0

Sökande med ett identifierat funktionshinder som har förutsättningar att klara vald yrkesutbildning.

Prio 1

Sökande som enligt egen uppgift är arbetslösa oavsett rang. Arbetslöshetstiden som är avgörande uppger sökande själva i olika intervall från: kortare än 6 månader, mellan 6 månader och 1 år, längre än 1 år samt längre än två år.

Prio 2

Ungdomar mellan 20-24 år inom Rang 3 enligt ovan.

Prio 3

Sökande med en timanställning/deltidsarbetslösa inom Rang 3 enligt ovan.

Prio 4

Uppsaidga personer inom Rang 3 enligt ovan.

Prio 5

Varslade personer inom Rang 3 enligt ovan.

Om ytterligare urval behövs kommer Rang 4 att bli aktuellt inom respektive Priogrupp, från Prio 2-5.